Posamezna številka Din 1·50.

Poštnina plačana v gotovini.

Izhaja vsakega 1., 10. in 20. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg št. 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4·—.

LETO III. LJUBLJANA, četrtek, 10. aprila 1924. Štev. 12.

„Domovina nad vse".

Zopet so se dvignili v oblasti in njih krvavi pogled objemlje proletariat Jugoslavije. Za ministra je zopet Svetozar Pribičević, demokrat-radikal, ki je cela leta skrival svojo pravo bojo. Njegova »leibgarda« jugofašisti, kakor se sami imenujejo, »Orjuna«, je dvignila svoje glave. Naenkrat je prestalo njih glasilo napadati radikale in korupcijo, naenkrat so smrtni sovražniki »Jutra«, t. j. slovenskih demokratov, korupcionisti, prodajalci narodne časti in jugoslovenske posesti tujcem postali častni ljudje, poštenjaki, katerim se mora bratski stiskati roke.

Takšna je situacija čez noč v stranki, ki jim drugega ni mar, nego korita, oblast, kar pomeni blagostanje raznih žepov, in ugled in mogočnost raznih tipov. Vse drugo, narodnost, Jugoslavija itd., je le za časa, ko se treba rinili k oblasti, primerna beseda in navduševal za tiste, ki ne gledajo s svojimi očmi. »Domovina nad vse«, je njih geslo. Tu je zapisana resnična resnica. »Domovina«, da, ki favorizira »svoje« ljudi, ta je »nad vse«. Delavstvo pa od te »domovine« dobi to, kar je že dobilo: Preganjanje, zapostavljanje, izkoriščanje, lakoto in pomanjkanje...! Kdo bi vse naštel? Saj smo že videli to »domovino nad vse« in jo tudi okušali.

Mi bi se ne bavili v našem listu s to zadevo, tembolje, ker vemo iz izkušenj zgodovine in iz izkušenj na lastni koži, da noben režim, nobena meščanska stranka ne bo dala ničesar drugemu delu državljanov, dasi so v ogromni večini. To ji je nemogoče, ker je buržuazija, iztrgavši iz rok fevdalno oblast, organizirala svojo državo in zavladala zato, da v nji delavca in kmeta prisili, da ji ustvarja udobnosti, sijaj, brezskrbnost in brezdelno življenje. Odreči se tega in priznati enakopravnost, bi pomenilo dobiti žulje na mehkih rokah in trpeti mraz in vročino. Zato gorje tistim, ki vkljub vsemu verjamejo na to ali ono stranko tega vladajočega sloja. Mi bi se ne bavili s temi »novimi« radikali, ki še danes sicer sramežljivo govore, da so »samostojni demokrati«, ako bi ravno ti, ki so danes zopet dvignili glave, ne bili ravno tisti, ki so leta 1920. skovali »Obznano«, zakon o zaščiti države«, ki bi se po pravici moral imenovati »zakon o zaščiti buržuazije«, ker v resnici ne ščiti države, nego le buržuazijo, da lažje izkoriščava delavca in kmeta. Ti ljudje, ki sede danes v vladi, in njih stranka so razgnali delavske strokovne organizacije samo zato, da so delavstvo lažje zasužnjili. Dokazov je preveč: osemurni delavnik je samo na papirju, vse prejšnje pravice delavstva so potreptane. »Zakon o zaščiti delavcev« je le v zasmeh, ker se ga prezira. In še tak, kakoršen je, je na polu kapitalistom in ga hočejo docela odstraniti. Na podlagi vseh teh »protidržavnih«, bi rekli mi, zakonov, se razvija špekulacija in korupcija, se zapravlja ugled države, se bogatijo izvoljeni, nameščence in delavce se hrani z obljubami in gladom, kmetom se povišujejo davki, draginja pa raste.

Črna stran v zgodovini te nesrečne države je zapisana z imeni teh ljudi, ki danes vriskajo od veselja.

Spominjamo se Pribičevića izza časa propada Avstrije. Natančno smo slišali njegove besede: »V Jugoslaviji bodo ječe spremenjene v bolnišnice, a kasarne v šole.«

Ni preteklo mnogo časa in število učiteljev je izginjalo pred številom žandarjev. A delavske zastopnike je doletelo to, kar je že prej vedno obljubljal, da bo vse po vrsti interniral na nek dalmatinski otok. Torej, že takrat je vedel, da so delavski zastopniki tisti, ki ovirajo izkoriščanje proletariata in on tega ne more dopustiti. On in vsi njegovi, ki so krog njega.

Ta režim je potreben srbski buržuaziji in Žerjavovim demokratom. On naj služi kot strašilo širokim narodnim masam, da se odreko svojih pravic in da abdicirajo na vse, kar jih razlikuje od živine. Ako ne, bo zaplesal bič in bajoneti, na organizacijah pa bodo zopet pečati.

Delavec in kmet pa treba, da se popolnoma zavedata tega. Proletariat mora ojačiti svoje borbene organizacije, da je ne presenetijo dogodki, ki se bližajo. Proti nasilju mora postaviti svojo solidarnost in zavednost.

Proletarci, združite se!

MANIFEST
proletariatu Slovenije za skupno proslavo 1. maja.

Že nad 30 let proslavlja mednarodni proletariat svoj bojevni praznik 1. maj in manifestira proti mednarodnemu kapitalizmu.

Danes, ko preživlja proletariat Jugoslavije dobo najhujše reakcije, zakona o zaščiti države, zatiranja delavskega gibanja, teptanja zakona o zaščiti delavcev in 8-urnega delovnika, najnasilnejšega postopanja buržuazije proti vsakemu boju delavcev in nameščencev za zboljšanje položaja, skratka, ko preživlja proletariat Jugoslavije dobo najbrezobzirnejše ofenzive kapitala proti delavskemu razredu, je še bolj kot kdaj prej nujna potreba, da se na dan 1. maja, na dan mednarodnega praznika Dela celokupni razredni proletariat strne v enotno fronto vseh izkoriščanih in tlačenih proti ofenzivi kapitala in reakciji.

Pokrajinski odbor Socialistične stranke Jugoslavije za Slovenijo in Strokovna komisija v Ljubljani sta bili pozvani k skupni majski manifestaciji. Ali oni sta odklonili skupno proslavo 1. majnika.

Prepričani smo, da se proletariat, organiziran pod okriljem teh organizacij, ne strinja s tem odklonilnim stališčem svojih voditeljev v socialistični stranki Jugoslavije in Strokovni komisiji, da je nasprotno celokupni proletariat Slovenije na stališču, da se imajo 1. maja strniti vse razredne delavske množice brez ozira na organizacijsko pripadnost v enotno momogočno 1. majsko demonstracijo proti kapitalu in reakciji.

V današnjem težkem položaju ne sme dopustiti razredni proletariat, da bi mu peščica ljudi preprečila skupno proslavo bojevnega praznika mednarodnega delavskega razreda. Zato se mora makar proti volji nekaternikov izvršiti letošnja proslava 1. majnika v znamenju

delavske obrambne fronte proti fronti buržuazije.

Podpisane delavske organizacije, ki predstavljajo večino organiziranega razrednega delavstva v Sloveniji, pozivljajo s tem celokupni proletariat Slovenije, da nastopa povsod za skupno proslavo svojega praznika, da v vseh krajih potom **skupnih majskih odborov pripravlja enotno proletarsko manifestacijo za 1. majnik.**

Naj živi 1. maj, mednarodni bojevni praznik razrednega proletariata!

Naj živi skupna proslava 1. majnika!

Podpisi organizacij:

Neodvisna Delavska Stranka Jugoslavije.
Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij.
Splošna železničarska organziacija.
Zveza delavcev tekstilne industrije in obrti Jugoslavije.
Osrednje društvo lesnih delavcev, podružnica Ljubljana.
Zveza rudarskih delavcev.
Zveza delavcev kovinske industrije in obrti Jugoslavije.
Neodvisna zveza kemičnih delavcev.
Zveza delavske mladine Jugoslavije.

Prvi maj, praznik dela!

Veliko je praznikov v koledarjih, veliko se jih praznuje in proslavlja.

En edin praznik pa je praznik Dela. Praznik, ko vsi trpini in sužnji, ves proletariat celega sveta ponosno dvigne glavo, ko z blestečimi očmi pogleda v bodočnost in proslavi Delo, resničnega velikana, resničnega gospodarja sveta, sedaj še povsod okovanega v verige, razen v Rusiji.

Praznik Dela, prvi maj, je manifestacija proletariata, njegov veličasten simbol vstajenja, simbol moči in edinstva. Ker, ko je 1889. leta bil proglašen za proletarski praznik prvi maj, je leto za letom bil preganjan od vseh, ki so sovražili Delo. Proletariat pa je s skupnimi, enodušnimi silami obveljavljal svoj praznik in ga praznoval.

Prvi maj je mogočen protest proti vsem krivicam in izkoriščevanju. Prvi maj je pregled mogočne armade ne samo jugoslovanskega, nego proletariata vsega sveta.

Tako je bilo.

Letos hočejo ta praznik Dela ponižati, ga opljuvati in onečastiti tisti, ki se imenujejo »socialisti«. Letos hočejo pregled mogočne armade proletariata onemogočiti. Nočejo, da bi letos proletaririjat protestoval.

Lani je buržuazija v Ljubljani praznik Dela, proletarski praznik naskočila s tem, da je na Rožniku v cerkvi služila maše in je pel tam zbor in solisti iz — opere. Opera in cerkev sta praznovala prvi maj.

In buržuazija se je krohotala v pest. Kajti našla je sredstvo, kako si naj osvoji delavski praznik.

Letos pa pomagajo k temu še socialpatriotje. »Strokovna komisija in Soc. Stranka Jugoslavije« sta **odklonili** predlog Zveze Neodvisnih Strokovnih organizacij in Neodvisne Delavske Stranke Jugoslavije za skupno praznovanje prvega maja.

»Delavec« v svoji 14. štev. hoče to nekako jezuitski pogladiti in išče vsemogoče vzroke, zakaj so odklonili, samo pravih ne — namreč, da oni **morajo** pomagati buržuaziji, osvojiti delavski praznik in delavstvo pritisniti na kolena pred buržuazijo, češ, mi, socialisti, hočemo, da se pokorite nam in buržuaziji.

Zato so proti skupnemu praznovanju. Generaliteta socialpatriotov poljubuje plašče kapitalistov in hoče, da bi je poljuboval tudi proletariat. Ta generaliteta hoče na dan prvega maja, na dan praznika Dela pokazati buržuaziji razdvojene in razbite proletarske mase, razbito armado, ki se je ni bati, prikloniti se buržuaziji do tal, kakor se spodobi lakajem in reči:

»Evo, razdvojili smo jih, ki ste se jih bali in sam njihov praznik vam poklanjamo pred noge. Spomnite se nas, ko sedete k obloženim mizam.«

A ti, proletarijat?!... Ali si boš dal to dopasti?! Ali ne pojdeš na dan prvega maja preko teh kupčevalcev in proda-

jalcev za tvojo kožo k skupni, veličastni manifestaciji svoje zavesti in svojega praznika?

Ne. Proletariat gre prvega maja preko glav generalov skupno na ulico, da pokaže svojo skupno močno voljo po enotnem skupnem boju proti enotnemu skupnemu sovražniku.

Naj živi skupna proslava prvega maja!

Za železničarje.

Za ujedinjenje.

Korespondenca s »Savezom željezničara« se nadaljuje. Sprejeli smo od »Saveza« sledeči odgovor:

Splošni železničarski organizaciji

Ljubljana.

Dragi drugovi!

Primili smo Vaše pismo od 24. marta o. g. Mi smo već u prvom našem pismu izrazili iskrenu želju za ujedinjenje željezničarskog klasnog pokreta, u koliko više ne bi postajao jaz medju nama, koji je doveo do rascjepa. Mi smo zato odmah pitanje Ujedinjenja postavili na principijelno polje, da se razumijemo. Vi nam na tome zamerjate, čudite se, i velite, da smo prešli na »manj važna vprašanja« — ali ujedno kategorički velite, da se sa nama ne slažete i ostajete pri paroli »Moskve«. I pri tome ne možete, a da se i u korespondenciji za ujedinjenje ne poslužite ni malo moralnim metodom klevete i izvrtanja istine, kada rascjep pokreta svadjate na »Obznanu« i »Zakon o zaščiti države« — i tima sa principijelnog — našeg, prelazite na klevete i podmetanja, vaš teren borbe. Mi dugo živimo i radimo u socijalističkome pokretu a da bi mogli, da zaboravimo na po teni proletarski moral, pa da bi se na tome terenu upustili sa vama u i kakovo razjašnjavanje.

U našu korespondenciju o ujedinjenju izgleda, da je ušao jedan novi momenat: došlo nam je iz dosta pouzdanog vrela do ušiju, da ste vi sa podpisom druga Makuca, koji se potpisuje i na korespondenciju sa nama, u Beograd CRSOJ uputili pismo, kojim velite, da o ujedinjenju sa nama razgovarate samo zato, jer bi vi htjeli, da pogledate iza kulisa Saveza, da bi ga uspešnije rušili, a ne radi ujedinjenja samoga. Kako se naš pokret ima da bori sa buržuaskom reakcijom, to bi nam trojansk konj u našoj kući činio vrlo slabe usluge, ako bi protivniku otvarao vrata na tvrdnjavi, i moramo, prije nego nastavimo sa daljnim razgovorima, da budemo na čistu: dali ste vi taj i takav do is zaista pisali i slali?

Očekujući u interesu stvari vaš brzi odgovor, bilježimo za

Savez željezničara Jugoslavije

Korene Franjo, predsjednik.

Zagreb, 27. marta 1924.

»Splošna odgovarja:

Savezu željezničara Jugoslavije

v Zagrebu

Petrinjska ul. 40. I.

Dragi drugovi!

Faza naših pismenih pregovorov glede ujedinjenja se je začela gibati vse v drugo smer, nego je to potrebno in koristno, da ujedinimo razredno-zavedne železničarje v enotno razredno-bojevno železničarsko organizacijo.

Že v zadnjem našem pismu smo povedali, da iskati vzroke razcepa in katera taktika je prava Amsterdama ali Moskve, nas ne zbližuje k cilju in tudi **ni,** to podčrtavamo, prvovrstne važnosti za ujedinjenje. Po principu proletarske demokracije naj odločajo člani. To smo trdili in trdimo.

V današnjem pismu Vi ponavljate zopet isto, kar ste v zadnjem in še pribavljate, da se v korespondenciji za ujedinjenje poslužujemo nemoralnih metod, »klevete in izvrtanja istine...« Pa menda nočete Vi sedaj svoje metode naprtiti nam — to bi nas zares osupnilo. Mi to, kar smo omenili v pismu, pač lahko dokažemo s fakti in dokumenti, če Vas je volja. Ali takrat moramo vzeti za osnovo naših pregovorov: »Ulogo voditeljev »Saveza« v času »Obznane« in »Zakona o zaščiti države«, a ne osnovo ujedinjenja železničarjev v enotno organizacijo in našo dolžnost postavili proti ofenzivi buržuazije enotno bojno vrsto. Ker pa sedaj govorimo o ujedinjenju, so taki razgovori neumestni in so le nekaka sabotaža rešitve tega vprašanja od Vaše strani.

Ko ste Vi zapisali v pismu 29. februarja t. l., da smatrate, »da je ova naša orijentacija (namreč, da ste v sklopu »Glav. Rad. Sav.« izpravna, jer odgovora potrebama najširših željezničarskih masa...« in potem še enkrat pristavljate: »To je naše čvrsto uverenje«, smo mi spoštovali to Vaše »čvrsto uverenje« in se nismo spodtaknili ob njega, nego smo v pismu 14. marca 1924 zapisali: »Mi smo **mnenja,** da bi ta centralna instanca morala biti CRSOJ.« To mnenje ni »kategorički« izrečeno, kakor sedaj naenkrat trdite in se čudimo, odkod ste privlekli to besedo, ki jo v našem pismu ni in jo še zapisali, češ, da mi »ujedno kategorički velimo, da se sa vama ne slažemo i ostajemo pri paroli »Moskva«. Prosimo, pokažite nam to v naših pismih. Ako pa Vi trdite, oziroma mislite, da naše stališče, da **mora** sindikat voditi dosledno razredno borbo in se **ne sme** spuščati v oportunistično sodelovanje z buržuazijo, ni pravilno, potem nam to obrazložite, zakaj ni pravilno, ker sedaj, kot razredna organizacija tega ne razumemo. Tako ponarejanje in prevračanje naših besed, ki so fiksirane na papirju, pač ni želja od Vaše strani po ujedinjenju. Mislimo, da je potrebna predvsem odkritosrčnost in iskrenost.

Ponavljamo to, kar smo napisali v zadnjem našem pismu, da **smo za enotno strokovno železničarsko organizacijo železničarjev, ki naj stoji na stališču razrednega boja, ki naj bo zgrajena na principu proletarske demokracije in ki naj pripada k Internac. Trans. Feder. ter je strankarsko neodvisna.** To je izjava tudi Vašega prvega pisma. H kateri **centralni instanci v državi naj bi ujedinjena železničarska organizacija pripadala in o vseh drugih vprašanjih,** naj bi določali člani sami na kongresu. To smo povdarili že nekolikokrat in povdarjamo sedaj zopet. Ne generaliteta, **nego članstvo** naj odloča.

Kar se pa tiče »novega momenta« v naši korespondenci, pa smo sicer pisali CRSOJ ter mu poročali o naših pregovorih — isto kakor Vi GRS — no to, kar nas dolžite, nas pa naravnost frapira. Zares se čudimo, da govorite o nekakih »kulisah« in stvareh, ki so že na prvi pogled, logično vzete, zlobne in izmišljene. V dokaz tega Vam, ako želite, damo kopijo tega pisma na vpogled, seveda proti vrnitvi in eventuelno tudi ostala pisma, ki so bila v dobi naših pregovorov pisana CRSOJ, ker nimamo ničesar tajnega. Mislimo, da nobena razredna organizacija, ki se bori z buržuazno reakcijo, dosledno in brez vsakih kompromisov z njo, ne more imeti ničesar tajnega, kar bi jo, oziroma nje voditelje, moglo diskreditirati v očeh članov in proletarijata. Zato verujemo, da kaj takega tudi ni za »kulisami Saveza« in se mu torej ni treba ničesar bati, da bi ga rušil »trojanski konj v Vaši kući«. Mirna vest strahov ne vidi.

V koncu povdarjamo, da je vprašanje ujedinjenja važna, resna in tudi nujna zadeva, zato bo zelo umestno, da pustimo taka in druga neplodna razpravljanja — ki jih pa nismo mi izzvali — na stran in da se sestanemo k ustnim pregovorom. Naš predlog za 23. februarja t. l. niste sprejeli, zato predlagamo, **da sedaj Vi določite kraj, dan in uro, kdaj bi se mogli naši delegati sestati.**

Pričakujoč Vašega odgovora Vas sodruženski pozdravljamo.

Društveno vodstvo splošne železničarske organizacije Jugoslavije za Slovenijo v Ljubljani.

Makuc m. p.

Opozarjamo sodruge železničarje, da pazno prečitajo vsa pisma »Saveza« in naše odgovore in jasno jim bo, da se »Savez« **boji** ujedinjenja. Izmišljuje si vse mogoče, samo da bi zavlekel in ne izrekel usodne za njega besede. A mi pravimo, da pride do ujedinjenja, pa če odbor »Saveza« hoče ali ne.

»Naši železničarji pri ministru saobračaja!«

Tako ima naslov neke notice »Jutro« od 4. aprila t. l. Človeka, kateri v železniških stvareh in položaju ne razume ničesar, bi ga morala ta notica jako razveseliti in bi si mislil, da so se vendar našli ljudje, ki bodo rešili železničarsko vprašanje. Železničar pa, kateri se zaveda in vse to slepomišenje pozna in ki je bil že tolikokrat ogoljufan, mu pride ta notica, čeprav od 4 aprila, za 1. april dobrodošla.

Toraj tri pogrebna društva so se v imenu slovenskih železničarjev pri g. ministru poklonila, da bi g. minister bil toliko prijazen in bi južnim železničarjem dal tisti ubogi predujem in da bi se smeli zopet z brzovlakom voziti. (Lakoto menda.) Take intervencije in tako prijaznega ministra še niso slovenski železničarji doživeli, zato je bilo treba hitro v meščanske liste napisati, da bode vsaj javnost vedela, kako g. minister z veseljem slovenske železničarje sprejema in kaj krumirska društva delajo. Železničarji pač predobro poznajo te ljudi, kateri si hočejo svojo osebno korist skozi take intervencije pridobiti, ali za splošno železničarstvo jim je deseta briga. Da je to resnica, evo vam dokaz. V Ljubljani pri državni železnici se je ustanovilo društvo vlakospremnikov po številu 20. Ustanovitelji tega društva so zavedni med najbolj zavednimi borci, namreč za kulisami. To društvo že **dela zahrbtni napad vlakospremnemu osobju južne železnice.** Oni hodijo na ljubljansko direkcijo in zahtevajo vsakovrstne predpravice proti južnemu vlakospremnemu osobju, toraj razmerje 200 : 800. Na direkciji pripovedujejo, da oni imajo nekako inteligenco (neumnosti) boljše vrste, kakor pa južni, zatoraj jim pripadajo tudi boljša mesta. Da bodo južni vlakospremniki proti taki budalosti, je umevno. Da bodo pa bralci znali, za kako inteligenco se gre, vam jo navedemo: Pri državni železnici je moral sprevodnik predno je postal nadsprevodnik, vsaki izpit posebej položiti, obratno na južni železnici je sprevodnik vse tri izpite položil na enkrat in ravno iste kot državni. Moral je pa na južni železnici 10 do 14 let čakati predno je postal nadsprevodnik, delati vse službe takoj, obratno na državni železnici samo isto službo za katero je imel izpit. Toraj, kdo ima sedaj v službi več prakse in inteligence, južni ali državni? Naj presojajo drugi. Ti ljudje, namesto da bi se z južnimi skupaj vsedli in službeno razmerje priglihovali in to skupno zahtevali, se hodijo na direkcijo **zahrbtno prilizovat,** kako bi svoje tovariše opeharili in v službi spodrinili. To je princip tega krumirskega društva.

Kar se pa tiče predujma za južne železničarje jih ni treba skrbeti, ker tega bodo južni železničarji dobili vseeno, če se oni ministru vklanjajo ali ne. Na kratko povedano: Južnim železničarjem pripada to po pogodbi, kar dobe državni železničarji. Ali so južni postali državni, ali pa ne, to je vseeno. Pripomnili pa moramo še to, da ako bi bili državni železničarji zavedni, kakor so južni, bi bilo nam vseeno boljše in bi tudi južni železničarji ne bili izgubili prav nič svojih pravic, to je fakt in nič drugače.

Sprevodnik Janez.

KAKO SO BILI POZVANI ŽELEZNIČARJI K MINISTRU SAOBRAČAJA?

Komaj je Pribičević skočil k Pašiču in mu stisnil roko, že so »Jutro« in »Slov. Narod« (to se razume, treba loviti kaline) poročali, da je minister saobračaja dr. Popović pozval zastopnike strokovnih organizacij k sebi. Tu pomislite, slovenskih strokovnih organizacij.

V resnici pa se je zgodilo tako-le:

Dr. Žerjav je pozval predsednike mrtvaških organizacij: udruženja prometnikov, društva strojevodij in društva vlakospremnikov — torej društva od radikalov ustanovljena (železničarji, ali razumete to?), naj gredo v Beograd k dr. Popoviću ki je sedaj minister prometa. In glej, Dežman s svojo kolajno in drugi, hrepeneč po kolajnah, so poskočili in šli. Med tem je Reisner, poslanec, že imel pismo od dr. Žerjava, naj skrbi, da bodo ti »železničarski zastopniki« pri ministru lepo sprejeti.

Zgodilo se je, čujte, 20 srbskih železničarjev je moralo čakati, ker je minister prej sprejel svoje somišljenike — vsaj po žepu. Padli so mu pred noge in on jih je ljubeznivo vzdignil in jim obljubil, da bo storil to, kar je **država prokleto dolžna** storiti. Lazarji so šli prosit drobtinic — koliko so slabši od svetopisemskega Lazarja, ki jih je pobiral, ko so padale od mize, a ni prosil za nje. In prosili so za režijske vožnje na brzovlakih, ker to je — zdi se — bistveno vprašanje nekaterih, a ne plače in druge pravice.

Kar je pa še najlepše, so baje tam našli Derokota. Tega človeka ne morejo deputacije železničarjev najti v Ljubljani, a v ministrstvu pa zagotavlja ponižnim in udanim, da je že vse pripravljeno za predujeme bivšim južnim železničarjem in da bodo ti predujemi čimpreje nakazani. (Čimpreje.. hm...)

Delegati, tako poročajo, so se vrnili z vtisom, da bo minister pomagal in bodo mu za to hvaležni. Pfuj! Za to, da gara železničarska para v dežju in zimi, noč in dan, pa naj bo hvaležna, da bo minister pomagal. To je najgnusnejše klečeplaztvo, ki ga je le še kdo kdaj videl. Torej sedaj bomo železničarji morali za to, kar nam gre, poljubljati čevlje ministrom.

Najlepše pa je, da ti delegati radikalnih železničarskih društev »upajo« na skorajšnjo rešitev. Le upajte, siromaki... Tudi tisti, ki so vas poslali v Beograd, upajo — na gumijeve kroglice. Za hvaležnost ste to dolžni.

Vsem ostalim železničarjem, ki svojega ponosa ne teptajo in ki ne upajo, nego vedo, da je le v močni, razrednoborbeni organizaciji — vkljub vsem reakcijam — zboljšanje in pridobitev, pa kličemo:

Organizirajte se!

Bodite previdni!

Strokovnim organizacijam, gospodarskim, kakor tudi zaupnikom svetujemo previdnost pri vlaganju prošenj na direkcijo državnih železnic.

Predstavnik g. dr. Fatur, kakor se je sam izrazil, rad prošnje izgubi. Mi mu to radi verujemo. Posebno se rade izgubijo take prošnje, katere bi delavstvu koristile, ako bi bile pravočasno rešene. Torej železničarji, pozor na koleke!

Za kovinarje.

Poročilo o kovinarski konferenci dne 16. marca 1924.

V nedeljo dne 16. marca 1924. se je vršila v Ljubljani v Delavskem domu, Karla Marksa trg št. 2 konferenca »Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije« za Slovenijo v Ljubljani z naslednim dnevnim redom:

1. Konštatacija delegatov in otvoritev konference.
2. Poročilo centralnega odbora, tajnika, blagajnika in kontrole.
3. Ujedinjenje s »Savezom rad. metal. ind. i obrta Jugoslavije v Beogradu.
4. Volitev oblastnega odbora za Slovenijo.
5. Bodoče naloge.
6. Razno.

Navzoči so sodrugi: Žorga Jaka, Saje Ivan, Glavan Hinko, Ravnik Fr., Frčej Matevž, Walla Alojz, Wergelj Anton, Nadj Stovo in Fischer za centralno upravo v Beogradu, za ZNSO sodrug Marcelj Žorga in 25 gostov.

Glasovalno pravico so imeli sledeči sodrugi: Glavan Hinko in Saje Ivan za Ljubljano, Ravnik Franc in Ferčej Matevž za podružnico Jesenice. Vsi ostali delegati pa posvetovalni glas.

Sodrug **Žorga** otvori konferenco, pozdravi delegate in spominja konferenco na našega velikega borca **sodruga Lenina,** nakar vsi delegatje vstanejo ter izrečejo: Slava mu! Nato opozarja delegate na važnost te konference, katera je za kovinarski proletariat v Sloveniji zgodovinskega pomena. Nato predlaga, da si konferenca izvoli predsednika, nakar je bil predlagan in enoglasno izvoljen sodrug Žorga.

Sodrug Žorga poda poročilo kot predsednik centralnega odbora ter pojasnjuje, kako težko delo je imela centralna uprava v Sloveniji pri upostavitvi podružnic in kako se je osnovala organizacija; je po dveh letih prišlo do prve

podružnice. Ni bil naš namen ustvarjati nove organizacije ali k temu smo bili prisiljeni. O. D. K. je s svojo reformistično taktiko razbijalo svoje lastne vrste in tako cepilo enotne kovinarske organizacije, katere so leta 1919-20 štele približno 7000 članov. Boječ se, da ogromno število kovinarskega proletariata v Sloveniji ne postane indiferentno, ker je izstopalo iz O. D. K. in da ne ostane neorganizirano, smo bili prisiljeni ustanoviti »Neodvisno zvezo kovinarjev«, da vodi boj za močno enotno razredno organizacijo. Ali tudi to ni pomagalo; oni so vodili svojo razdiralno taktiko dalje in dalje ter razbijali pokret, poteptali sklepe Tovelskega kongresa itd. Uvidevajoč potrebo ujedinjenja celokupnega proletariata Jugoslavije obeh grup, smo se vrgli z vso silo na delo, da spravimo v enotne strokovne organizacije celokupni proletariat Jugoslavije. To naše delo je bilo brez uspeha. Bračinac se je potrudil, da razbije vse in zakrivil razcep kovinarskega proletariata na celi črti. Revolucionarni proletariat na Jugu, kakor tudi v Sloveniji je moral postaviti svoje organizacije in uspehi tega dela so prinesli sadove, ki se kažejo posebno na jugu, kjer je naša kovinarska organizacija najmočnejša. Treba je provesti centralizacijo kovinarske organizacije, ki bo edina zaščitnica zavednega kovinarskega proletariata v Jugoslaviji za doseg svojega cilja.

Sodrug Wergelj poda poročilo o delovanje ter pojasnjuje težkoče, katere smo imeli vsled pomanjkanja materijala in finančnih sredstev. Nato poroča o mezdnih gibanjih, katera so se vršila in o vzrokih razdora jeseniškega enotnega kovinarskega proletariata in da je vsemu razkolu krivo O. D. K. s svojo nepravilno in skrajno reformistično taktiko. Isto kot na Jesenicah se je pripetilo tudi v Celju, Kamniku in po ostalih podružnicah O. D. K. Dokaz temu je rapidno padanje njihove organizacije.

Sodrug **Walla** poda poročilo o finančnem stanju in o stanju članstva.

Sodrug **Žorga**: Fakt je, če pogledamo na poročilo blagajnika in tajnika, da so naše organizacije mnogo napredovale. Isto poudarja sodrug **Sajè**. Sodr. **Žorga**: V tem kratkem času, odkar obstoja jeseniška podružnica, se je storilo več kot zadosti. Sodrug **Nadj** kritizira poročilo, češ da se je zelo malo delovalo v svrho razvijanja novih podružnic. Kar pa sodr. **Žorga** odločno zanika in ga opozori na težkoče, v katerih smo se nahajali.

Sodrug **Ravnik** poda natančno poročilo o stanju članstva. Ugotovilo se je, da šteje jeseniška podružnica 391 članov. Nato poroča v izprtju na Jesenicah. Ugotovilo se je, da se nahaja na Jesenicah 85 žičnih valjarjev izprtih.

Nato da sodrug predsednik na glasovanje poročilo centralnega odbora in pozove kontrolo, da poda poročilo, ali je našla vse blagajniške knjige in blago v polnem redu. Kontrola izjavi, da je našla vse v najlepšem redu in predlaga, da se da sodrugu blagajniku absolutorij. Nato se poročilo enoglasno sprejme.

K 3. točki dnevnega reda poroča sodr. Žorga o pomenu ujedinjenja in centralizacije kovinarskega proletariata Jugoslavije, ker se bo naša sila povečala le v strogi centralizaciji in združenju kovinarskega proletariata v celi državi. Internacionalna slika nam kaže, da je organizatorična sila pri nas v Jugoslaviji najšibkejša, ako vzamemo samo primer, da je pri nas približno 60.000 kovinarskega proletariata in od tega števila organiziranih samo 6000. To je zelo žalostna slika, katera nam kaže, kako šibke so naše vrste in da nam bo treba, da napnemo vse sile, da se pokret konsolidira.

Mi se ne smemo varati, da imamo neprijatelja v proletarskem pokretu in to je Bračinac in če je ta prav brez vsake zaslombe in da mu mase ne verujejo, moramo vendar računati z osebo, katera dobiva podporo od strani jugoslovanskih policaj-socialistov. Treba je, da današnja konferenca združi razredno zavedni kovinarski proletariat v enotno organizacijo »**Saveza Radnika Metalske Industrije i Obrta Jugoslavije**« v Beogradu. Vsaka sprememba pravil ali pravilnika je na tej konferenci nemogoča, ker se te spremembe izvršijo le na kongresu, kateri pa se bo vršil v najkrajšem času.

Sodrug **Nadj** navaja, da bo sodrugom v Sloveniji centralna uprava in izvrševalni odbor nudila isto kot svojim pododborom na Hrvatskem in v Srbiji, pač pa se bo izrabilo vso silo, da se v Sloveniji kovinarski pokret dvigne, ker fakt je to, da se morajo vse ostale pokrajine ozirati izrecno le na Slovenijo, kjer je največ kovinarskega proletariata in kjer je industrija najbolj razvita.

Sklene se, da bo »Strokovna Borba« še nadalje plačana s članskim prispevkom. O vsem drugem pa bo odločeval kongres. Sodrug Žorga da sklepe, pravila in pravilnik na glasovanje, kar se enoglasno sprejme.

Sodrug Žorga predlaga, da se vsi prispevki in borbeni fond plačujejo do 1. aprila t. l., tako kot dosedaj in od 1. aprila dalje pa po pravilniku in pravilih Saveza. **Enoglasno sprejeto.**

Nato se preide na 4. točko dnevnega reda: Volitev oblastnega odbora za Slovenijo in se predlaga, da se da 10 minut odmora, da se delegatje sporazumejo in pogovorijo.

Po odmoru otvori sodrug predsednik zopet konferenco in predlaga, da jeseniški delegati izvolijo v oblastni odbor dva člana. Nato se odbor konštituira sledeče: Glavan Hinko, predsednik, Sajè Ivan, tajnik. Žorga Jaka, Ravnik Franc in Nagode, odborniki. Bavčar in Mirc, kontrola.

K 5. točki dnevnega reda poroča sodr. Žorga in apelira na navzoče delegate, da delo sprovedejo in se vržejo z vso silo na delo.

K točki »Razno« predlaga sodrug Sajè, da se izvoli tehničnega tajnika, kar pa se ni sprejelo, ker ima o tem sklepati novoizvoljeni oblastni odbor na svoji prvi seji.

Sodrug **Nadj** predlaga, da se novoizvoljeni odbor popoldan ob 2. uri snide ter ima svojo prvo sejo, kateri bi lahko prisostvovali tudi zastopniki centralne uprave. Sodrug predsednik da predlog sodruga Nadja na glasovanje in je bil enoglasno sprejet. Sklene se tudi, da ima pravico tej seji prisostvovati tudi zastopnik ZNSO, sodr. Marcelj Žorga.

Dnevni red konference je bil izčrpan, vse točke in sklepi so bili odglasovani. Ker ni imel nihče več k dnevnemu redu nič pripomniti, se konferenca zaključi.

Naj živi enotna razredno zavedna kovinarska organizacija Jugoslavije!

Naj živi enotnost revolucionarnega proletariata Jugoslavije!

Naj živi S. R. M. I. i O. J.!

Pomp Bračinaca.

Centralni tajnik »Saveza Metalskih radnika Jugoslavije« pride po poročilu »Delavca« z dne 27. marca t. l. št. 13. te dni v Slovenijo, kjer bo prirejal shode po vseh njihovih podružnicah.

Mi sicer nimamo ničesar proti temu, da pride Bračinac v Slovenijo na shode. Ali povedati hočemo slovenskim kovinarjem samo to, da je **to tisti mož**, ki je največ pripomogel do razbitja enotne kovinarske organizacije v Jugoslaviji.

Nam ni mogoče na tem mestu vsled pomanjkanja prostora obširno razpravljati o zgodovini kovinarskega pokreta v Jugoslaviji, marveč omenimo mimogrede samo to, da je Bračinac tisti, ki je poteptal sklepe Tivolskega kongresa ujedinjenja in **na lastno pest** proti volji kovinarjev priklopil S. M. R. J. reformističnemu »**Glavnemu Radničkemu Savezu**, katerega protidelavska politika je kovinarjem dobro znana.

S tem svojim činom je Bračinac zadal prvi sunek enotni kovinarski organizaciji, kateremu so pa sledili takoj drugi itd. Tega glavnega »revolucionarnega« frazerja bodo te dni imeli slovenski kovinarji priložnost zopet enkrat poslušati.

Jesenice. Dne 30. marca t. l. se je vršil občni zbor **Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije podružnice Jesenice**, katerega se je udeležil sodr. Saje iz Ljubljane, ki je podal ob tej priliki poročilo o poteku kovinarske konference, katera se je zaključila s polnim uspehom in sicer v smislu ujedinjenja kovinarskega proletarijata Jugoslavije, včlanjenih v nezavisnih strokovnih organizacijah, kar je prvi predpogoj k uspešni zmagi proletarijata v boju proti kapitalističnemu razredu.

Podružnični odbor, ki se je izvolil na tem občnem zboru, je sestavljen iz sledečih sodrugov: Grosar Ivan, predsednik; Ferčej Matevž, podpredsednik; Farčnik Franc, tajnik; Vister Valentin, namestnik tajnika; Ravnik Franc, blagajnik; Močnik Marlin, namestnik blagajnika; Mulej Ivan, Kodrič Ivan in Stare Josip, nadzorniki. Odborniki: Gogala Josip, Vilman Alojz in Verglj Albert; namestniki: Pančur Jernej, Ambrožič Vinko in Kunčič Rudolf.

Dolžnost vseh podružničnih članov pa je, da pomagajo novoizvoljenemu odboru in mu stoje ob strani z nasveti, ker le ako bo odbor imel zadostno zaslombo v članstvu, bo mogoče istemu voditi uspešne boje, ki so predvideni v tekočem letu in kateri so se pričeli z izprtjem delavcev v žični valjarni in vsiljenim akordnim delom v žičarni.

Živel nepomirljivi razredni boj in razredna zavest v vrstah jeseniških kovinarjev!

Zveza delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije, podružnica Ljubljana sklicuje dne 4. maja t. l. ob 9. uri dopoldan II. redni občni zbor v Ljubljani v »Delavskem domu«, Karla Marksa trg štev. 2. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in o poteku kovinarske konference; 2. volitev novega odbora; 3. bodoče naloge; 4. Razno. — Pozivlja se vse člane, da izvršijo svojo dolžnost ter se tega občnega zbora točno in zanesljivo udeležijo. Odbor.

Poziv članom »Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije, podružnica Ljubljana. V svrho zamenjave starih članskih izkaznic in knjižic z novimi, se pozivlja vse člane omenjene podružnice, da najkasneje do 25. t. m. oddajo svoje stare članske izkaznice in knjižice svojim zaupnikom ter naj po možnosti poravnajo zaostalo članarino. Odbor.

Zveza delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije, podružnica Jesenice priredi v prostorih Delavskega doma na Savi v soboto dne 26. aprila 1924 ob 8. uri, na predvečer slavnosti **razvitja društvenega prapora.** Ivan Cankar-jevo **Kralj na Betajnovi.** Drama v 3. dejanjih.

V nedeljo dne 27. aprila 1924 v Delavskem domu na Savi **proletarsko slavnost razvitja društvenega prapora** po sledečem sporedu: Dopoldne: 1. Zbirališče jeseniškega proletariata ob pol 8. uri zjutraj pred Delavskim domom. 2. Odhod z godbo na čelu na postajo. 3. Ob 9.15 sprejem došlih gostov na kolodvoru. 4. Pozdravni govori in odhod s postaje v »Delavsk dom«. — 5. Slavnostno razvitje prapora in zabijanje žebljev. 6. Obhod z razvito zastavo čez Jesenice, kolodvor, Stara Sava, Delavski dom. — Popoldne: 1. Od 2. do 4. ure koncert na vrtu Delavskega doma. 2. Živa slika. 3. Po končanem koncertu **velika ljudska veselica** s plesom in zelo obširnim sporedom kakor: amerikanska ženitev, afrikanska kamela, polževa dirka, azijski prašič, tekma v žaklju, vedeževalka, severni jelen, pogled na Triglav, največje čudo sveta, muzej, menežarija, zapor itd. Sploh je preskrbljeno za najboljša razvedrila. Pri razvitju in veselici sodeluje godba kovinarjev, orkester in pevsko društvo »Sava«. — Vstopnina znaša 5 Din za osebo. — K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Za rudarje.

ZAGORJE OB SAVI.

Kisovški obrat ima še vedno na grbi znanega Lapornika, ki s pomočjo svojih podrepnih pristašev šikanira rudarje.

Prejšnji mesec je pričela obratovati zopet žična železnica in potrebno bi bilo zaposliti okoli 100 novih delavcev. Toda inž. Lapornik, ki dobro ve, da je brezposelnost vsak dan večja, je rajše podaljšal delovni čas, tako da delajo delavci in delavke po 12 ur na dan. Plača jim sicer tistih 50%, ne dobijo pa za nadure nobenih družinskih doklad, ki bi jih morali dobili novi delavci.

Rudarski glavar se seveda ne briga za to in pusti, da se dela po 12 ur.

Če Lapornik vzame kako novo delavko v delo, zahteva, da se mora odpovedati draginjskim dokladam za otroke, kar v sili marsikdo stori. Na tak način se seveda stroški produkcije zmanjšujejo in premije in tantijeme nekaterim gospodom zvišujejo.

Kot hud nasprotnik delavcev je poznan poleg Lapornika še Prosenc iz Borovnika in še ne bo prenehal s šikanami, ga bomo razkrinkali. Afera s Sadarjevim Tončkom še ni pozabljena, g. Prosenc! Delavci.

Za brivce.

Na naslov zadruge brivcev in vlasuljarjev v Ljubljani, posebej pa na nje predsednika g. Frana Zajca ter na g. inšpektorja dela!

V eni zadnjih številk »Strokovne Borbe« smo že govorili o tem gospodu, kako je vrgel na cesto s. Hribarja zaradi tega, ker ni hotel delati 10 ur. Mi smo vedeli kam g. Zajc taco moli. Najbolj nam pa potrjuje dejstvo, da je takoj po odslovitvi s. Hribarja sprejel iz Kamnika mladega, komaj 20 let starega delavca Avgusta Hajdara, rodom iz Novega mesta in mu je takoj pri vstopu diktiral suženjske pogoje: delal boš 10 ur na dan, biti moraš skozi in skozi pohlevna ovčica, ne smeš se organizirati v svojo strokovno organizacijo, ne smeš zahtevati za čezurno delo več od 10% nadplačila, ne smeš povedati nikomur, da sem ti jaz (gospod brivski mojster Franjo Zajc) predložil suženjske delovne pogoje.

To je ena. Sedaj pa druga, še lepša.

Pri istem mojstru je zaposlen že dalje časa brivski pomočnik, ki je koroški Slovenec. Imel pa je to smolo, da ga je Nemška Avstrija »pojerbala« po koroškem plebiscitu ter se vsled te neumnosti smatra za inozemca, akoravno je bil v jugoslovanskih krajih pred vojno, med vojno in dosedaj, akoravno mu je materin jezik slovenski in vsled večletnega bivanja na Hrvatskem in v Bosni govori še zraven perfektno hrvatski. Zahvaljujoč jugoslovanskemu državnemu birokratizmu, je bil vštet med one nesrečneže, ki imajo s 1. majnikom kot inozemci zapustiti Jugoslavijo, kljub temu, da so Jugoslovani.

Torej g. Zajc je nameraval ustreliti z enim strelom dva »zajca« in vršil se je približno tak le pogovor: Slišiš, ti, ubogi brivski pomočnik, mi vsi vemo, da si ti naša kri, ali ker mi podjetniki potrebujemo »Lohndrückerje«, Orjuna pa poleg tega zahteva, da vse tujce odstranimo, boš moral iti v Avstrijo, ako boš pa priden fant, jaz sem brivski mojster Zajc, predsednik naše obrtne zadruge, **prijatelj social-patriotov v delavski zbornici**, torej vsekakor vpliven mož, ti si pa dober in specializiran delavec v brivstvu in lasničarstvu, takih delavcev mi potrebujemo, ker jih ni dobiti, pojdi, napravi prošnjo na Ministra za socialno politiko in ostaneš tu. Jaz bom to podpisal, naša zadruga potrdila, social-patriotje pa priporočili — in ostaneš tukaj, pa magari če se Orjuna še tako repenči.

Res, fant je spisal prošnjo. Gospod Zajc prebere: »Lepo, prav lepo, jaz to podpišem. Ali se zavežeš, da delaš 10 ur, da ne boš organiziran, da se ne boš družil z ostalimi organiziranimi brivskimi pomočniki, da boš ubogal, delal, garal od zore do mraka, da bo moj žep poln in da kupim kakšno hišo? Ne smeš pa zahtevati ničesar, — ker jaz, mogočni Zajc — te vržem lahko čez mejo!«

Fant se je na kratko odrezal: »Jaz ne delam 10 ur niti za plačo. Mene ne bo izkoriščal nihče, pa tudi Zajc ne — rajši grem čez mejo. Pika.«

Gospod Zajc je še pripomnil: Dobro, ako že greš čez mejo, vsaj nikomur ne povej, kaj sem jaz od tebe zahteval, ker to je vendar nezaslišano. In vendar, akoravno ljubljanska policija ne more razkriti vseh zločinov, našli so se ljudje (ki niso policisti), izsledili so to stvar in sedaj imajo besedo:

1. Zadruga brivcev in vlasuljarjev v Ljubljani naj pojasni, ali nje predsednik z znanjem zadruge krši z zakonom določeni 8-urni delovnik in na nezakoniti način izsiljuje od delavcev čezurno delo brez odškodnine, kar pričata dva navedena slučaja.

2. G. inšpektor dela v Ljubljani (ki ima nesrečno številko 13) se naproša, da pove, ali je on morda za to tu, da izvaja zakon o zaščiti delavstva in da ščiti socialno šibkejšega, ali pa za to, da nekaznovano dopušča, da se v njegovi oblasti širijo take in podobne — »zajčevine«!

3. Gospod državni pravdnik v Ljubljani naj se izjavi, ali ni morda med tolikimi paragrafi, s katerimi biča delavstvo, tudi eden tak, ki bo radi tako surovega izsiljevanja čezurnega dela in sprečavanja koalicijske svobode zadel tudi g. Zajca v živo, t. j., ako sodišče

ima voljo, da pokliče krivca na odgovornost, pa naj si bo to makari — Zajc, brivski mojster in končno

4. Besedo imajo vsi brivski pomočniki in ves ostali organizirani proletariat Ljubljane in okolice, da poučijo g. Zajca in g. inšpektorja dela, kake pravice ima proletariat in kako je treba izvajati zakon o zaščiti delavstva potom enotnih, razredno zavednih in bojevnih organizacij in kako bo proletariat mesta in vasi poskrbel, da niti eden zaveden delavec niti kmet ne bosta prestopila praga takšnih izkoriščevalcev in pijavk, ki pijejo delavsko kri in se nato posmehujejo.

Brivski pomočniki, na plan, v organizacijo!

Proč s krvosesi! Živel 8-urni delovnik in svoboda organiziranja!

Dol z zajčevino!

Ferencur.

Opomba Pripomniti moramo, da zadruga brivcev in vlasuljarjev v Ljubljani vedno zahteva, da brivski pomočniki spoštujejo sporazume, kolektivne pogodbe in zakone, dopušča pa, da nje predsednik na nezaslišan način dela nasprotno. — Zahtevamo vsaj doslednost in vprašamo, ali ji služi na čast, da ji še nadalje predseduje g. Zajc? — Gospodje ostali brivski mojstri, ali ni s takim postopkom prišla v slabo luč tudi čast Vas ostalih? Očistite kugo!

Za kemične delavce.

Vevče. Pri nas v Vevčah smo ustanovili zvezo kemičnih delavcev, katera ogromno narašča. Poleg te naše zveze pa obstoja tudi zveza krščanskih socialistov, od katere funkcijonarji pa z našo zvezo niso prav nič zadovoljni, ker nas nazivljajo, da smo plačani agentje itd. Mi mislimo, da krščanski socialci mislijo s tem na sebe in da se tega tudi zavedajo, le radi lepšega to obešajo na druge. Priporočamo vam, da se ne spuščate preveč na solnce, ker imate preveč masla na glavi, mi se zavedamo vsega, kar se je dogajalo z naše strani, ker tudi vemo, da je vaše slave v papirnici v Vevčah konec. Delavstvo se je spametovalo in beži iz vašega laži-socialnega tabora v tabor razredno-zavednega proletariata, zavedajoč se, da le tja spada in da le tam je njegova prava strokovna organizacija, katera ščiti vse zatirane in brezpravne sužnje. Psujete nas z razdiralci itd. Vprašamo vas, kdaj je vaša krščanska zveza znala še kaj drugega kot psovati? Le poglejmo malo nazaj, samo v leto 1914. Takrat so vaši duševni očetje blagoslavljali morilno orožje za pobijanje ljudi in gonili tisoče milijone proletarcev v klavnico in tako pomagali uničevati proletarski razred. Isto se je godilo na Zaloški cesti, kjer so padli prvi streli z vaše strani. Kdo je potem dobrotnik proletariata? Ali vam more proletariat še verovati? Kje so vaše dobrote, kje vaš socialni čut? Ni ga! In vsled tega vas delavno ljudstvo zapušča in se zbira pod prapor, ki je njegov in pod katerega spada. — Naj živi razredno-zavedni proletariat papirnice v Vevčah.

Žulovc t. č. predsednik.

Za brezposelne.

Kako se gospodari v Jugoslaviji.

V jugoslovanskem raju, v državi SHS je čez 200.000 delavcev brezposelnih, za katere je država dala v budžet samo 400.000 Din za enoletno pomoč brezposelnih.

V srbski vojski je 101 general, kateri dobijo štiri milijone dinarjev plače, ne vštevši doklad na konje, drva in ostale pavšale in mnogobrojnih brezplačnih slug.

Delavci in kmetje! Ali kdaj razmišljate o teh številkah?

Zakaj so radi ministri?

Gospod Pašič noče odstopiti od mesta ministrskega predsednika iz sledečih vzrokov:

Ker zasluži v polu svojega obraza redovne letne plače 120.000 Din, dnevnic kot narodni poslanec 108.000 Din, specijelnih doplačil 126.000 Din, draginjskih doklad 60.000 Din, za cigarete 36.000 Din, za avtomobil 100.000 Din; skupaj letno 550.000 Din, ali mesečno 45.000 Din.

Izven tega mu pripada iz dispozicijskega fonda 800.000 Din od katere vsote se polovica izplača v francoskih frankih, tako da znaša po našem 2 milijona 390.000 dinarjev.

Za to malenkost se mož trudi noč in dan.

A vi, brezposelni?

Jesenice. V času, ko se nahaja v Jugoslaviji preko 250.000 delavcev brez posla in ko število brezposelnih še vedno narašča, si gospodje pri K. I. D. na Jesenicah belijo glave kako bi bedo in pomanjkanje delavstvu še povečali. Posebno se odlikuje pri vsem tem gospod obratni ravnatelj Schüller, kateri se trudi na vse načine delavstvo pripraviti do tega, da prevzame v njegovih oddelkih akordno delo, da se s tem produkcija poveča in število delavstva reducira.

Seveda dela ta gospod pri tem zelo sistematično. Na lep način prigovarjanja delavstva, da ono lahko v akordu več zasluži, brez da bi kaj več produciralo je delavstvo, žebljarne, cinkarne in mrzle valjarne vsled svoje kratkovidnosti temu prigovarjanju g. Schüllerja nasedlo in v resnici sprejelo akordno delo.

In posledice te kratkovidnosti delavstva se že kažejo. Imenovani gospod je navalil sedaj še na žičarje ter jim hoče s silo vsiliti akord ne da bi bila zasigurana žičarjem temeljna plača, ter se jim že naprej napoveduje, da bo gotovo število žičarjev preveč.

Značilno pri vsem tem pa je držanje **social-patrijotskih obratnih zaupnikov.** Na predlog našega sodruga obratnega zaupnika na seji obratnih zaupnikov, da posežejo obratni zaupniki pri tem diktatu gospoda Schüllerja vmes, so ti ljudje predlog enostavno **zavrnili** z motivacijo, da je to stvar organizacije.

Iz tega je razvidno, da se socijalpatrijotski zaupniki ne zavedajo svoje dolžnosti in niti pravic, predvidevanih v zakonu o zaščiti delavcev.

Jeseniško delavstvo bo prej ali slej moralo uvideti, da poboljšanje njegovega gmotnega položaja ne tiči v nasedanju eksponuntu KID gospodu Schüllerju in njegovim pomagačem s tem, da sprejemajo akordno delo, marveč v tem, da čuva svoje kolektivne pogodbe in v neprestani revolucionarni razredni borbi, proti svojemu izkoriščevalcu KID.

Zatoraj kovinarji na Jesenicah. **V boj proti brezposelnosti! V boj proti akordnemu delu!**

Mednarodni pregled.

Nova vlada.

Ni nova. To je stara vlada, znana vsled njenih okrvavljenih rok pri pobijanju delavskega pokreta.

Ni ga zakona v tej državi. Pašič-Pribičevičeva vlada pomeni, da trupla delavskega razreda notirajo še nižje na kapitalistični borzi kot dosedaj, četudi doslej ni bilo cenejše robe in valute v tej opustošeni zemlji, polni bede in trpljenja.

Proletarcem usnjarske stroke vseh dežel.

Mednarodni odbor akcije in propagande revolucionarnih usnjarjev je izdal pod gorenjim naslovom poziv, podpisan od ss. J. Juzefoviča (Rusija), Soulla (Francija) in Moser (Nemčija), v katerem sporoča kožarskim delavcem vsega sveta, da je jugoslovanska vlada prepovedala kongres kožarcev, ki je bil sklican za 25. december 1923, češ, da ni legalen.

Poziv opozarja, da je svoj čas tudi češkoslovaška vlada zabranila delo usnjarskim delavcem, da pa je morala popustiti, ko je videla trdno odločnost češkoslovaških usnjarjev in ko je povzdignil svoj glas tudi mednarodni proletariat.

Poziv končuje z apelom na jugoslovanske usnjarje, da vztrajajo v borbi za svoje pravice in poziva mednarodni proletariat, da na svojih shodih in mitingih podpre jugoslovanske usnjarje v njihovem boju za vsakodnevne interese, za kruh, za svoje organizacije in za popolno socialno osvobojenje.

SRAMOTNI ODER.

Kožarska (usnjarska) organizacija v Brodu na Savi javlja, da **Manes Adam, Rado Franjo** in **Truhti Jaroslav** s svojim obnašanjem in delovanjem sabotirajo delo v organizaciji in da se vsled tega proglaša nad njimi bojkot.

Pozivajo se vsi sodrugi, da si imenovane elemente zapomnijo in da jim pljunejo v lice, kjer se pojavijo.

Kongres usnjarjev.

Savez kožarsko priradjivačkih radnika-ca Jugoslavije v Zagrebu sklicuje svoj redni kongres za 27., 28. in 29. april 1924 v Beograd. Dnevni red: 1. Konstituiranje, 2. Poročila, 3. Sprememba pravil, 4. Organizatočna enotnost strokovnih organizacij, 5. Nacionalna in internacionalna orijentacija, 6. Akcija in taktika, 7. Delavsko zaščitno zakonodajstvo, 9. Vajeniško vprašanje, 9. Delavski tisk, 10. Volitve odborov, 11. Prošnje in pritožbe, 12. Vprašanja in predlogi.

Iz rudnika Zenica.

V strašnem položaju živimo rudarji v Zenici. Plače se od obznane niso zvišale niti za paro, a draginja vsak dan večja. Delavce se odpušča za vsako malenkost. Uprava rudnika odpušča tudi vsakega vajenca čim dovrši svojo učeniško dobo, samo da ga ni treba plačati. Vsakdo kdor hoče dobiti tu dela, se mora preje javiti pri policiji, da mu da potrdilo, da ni »nevaren element«.

V tovarni železa so nabili prejšnji mesec razglas, da se bo delalo 10 ur na dan. Kdor ni zadovoljen, pa dobi knjigo in obračun. Brezposelnost vlada tudi pri nas, a mesto da bi zaposlili brezposelne, podaljšujejo delavni čas.

Neodvisnih organizacij policija ne dopušča. Glavni radnički savez ima svoje organizacije, pa nič ne ukrene.

Mizerne mezde.

(Iz Organizovanega Radnika.)

...Za družino z ženo in dvema otrokoma potrebuje delavec dnevno **najmanj:**

za hrano	44.90 Din
za stanovanje	20.— Din
za oblačila	16.— Din
za kurjavo in razsvetlj.	7.80 Din
za pranje in čiščenje	0.75 Din
za ostalo	4.90 Din
Najmanji dnevni izdatek	**94.35 Din**

ali mesečno **2830.50 Din.**

In 95% delavstva nima takih mezd. Zakaj? Ker se ne bori, ker se raje žrtvuje za kapitaliste, kot za svoje pravice.

»Policajsocialisti«.

11. marca t. l. so sklicali policajsocialisti v Beogradu shod lesnih delavcev. Govoriti je hotel poslanec Divac. Ker pa je pričel nesramno napadati komuniste, ga lesni delavci niso hoteli poslušati in so zahtevali, da govori s. Mitič, tajnik Saveza drvodelskih delavcev. Divac ves besen je zahteval od navzočega policista, da aretira s. Mitiča, kar pa to seveda ni mogel storiti, ker s. Mitič ni ničesar zakrivil. Nato je dični Divac telefoniral na policijo, da naj pošlje žandarje, »ker teče kri«. Žandarji so prišli in Divac jim je ukazal, da na njegovo odgovornost, kot narodni poslanec, aretirajo s. Mitiča, ker hoče govoriti na njegovem shodu. Žandarji so ga aretirali in od 60 navzočih je v znak protesta zapustilo shod nad 50 delavcev, tako da je policajsocialist Divac ostal na shodu z 10 ljudmi. Na policiji so s. Mitiča izpustili, ker ni ničesar zakrivil.

Pfuj socialpolicisti!

O sovjetski Rusiji (S. S. S. R.).

Medtem ko naša jugoslovanska buržuazija in socialpatriotski listi pišejo o sovjetski Rusiji laži in izlivajo golide gnoja na sovjetski režim po informacijah in navodilih Wrangelovega generalnega štaba, je pred kratkim objavil dunajski »Wiener Journal« (tudi buržuazni list op. ur.) uvodni članek od Alfreda Schicka, generalnega ravnatelja avstrijskih arzenalov, ki se je dolgo časa mudil v Rusiji in se vrnil pred kratkim na Dunaj. Med drugim piše Alfred Schick:

»...Nova ekonomska politika (NEP) v Rusiji zmaguje; gospodarske razmere se poboljšujejo iz dneva v dan. **Vse vesti o uporih vojske ali prebivalstva so izmišljene. Zaupanje ljudstva v ljudi, ki so na krmilu raste vedno bolj.** Lenin je spoštovan kot apostol nove vere in narod časti njegov spomin, kot kristjani Kristusov. Delavci so požrtvovalni in trdno verujejo v boljšo bodočnost. **Vse politične pravice so v rokah onih, ki delajo (ročno ali duševno).** 8 urnik je postal dogma. **Korupcija je takorekoč izginila; ne samo vsled zelo strogih kazni, ampak predvsem zato, ker voditelji dajejo lep vzgled skromnega in poštenega življenja. Ugled sovjetske vlade narašča. Varajo se oni, ki upajo na kako spremembo sistema v Rusiji.** — Kmetje igrajo v Rusiji važno vlogo in oni bi se z vso silo uprli, če bi se hoteli povrniti oni, ki so jih stoletja tlačili in izkoriščali.«

Sedaj nam je jasno zakaj naši buržuazni listi pišejo laži o sovjetski Rusiji.

Kaka država pa je to, če ni verižništva in korupcije, brez katerih si Jugoslavijo ne moremo predstavljati. Kaka država je to, če imajo politično moč v rokah samo oni, ki delajo? V Jugoslaviji vladajo tisti, ki ne delajo... Zato sovraži buržuazija Rusijo in zato pišejo »Jutro« in vsi drugi kapitalistični listi strahovite izmišljotine o Rusiji, ker hočejo delavnemu ljudstvu prikriti, kako je ruski delavec in ruski kmet pomedel z korupcijonaško caristično vlado in vpostavil svojo delavsko-kmečko vlado. Oni se bojijo in tresejo, da bi se jugoslovanskemu proletarijatu odprle oči in da bi sledil vzgledu ruskih delavcev.

Ali laž ima kratke noge, resnica zmaguje in delavski listi bodo odprli jugoslovanskemu delavstvu oči, da bo spoznal pravo stanje sovjetske Rusije in da bo prišel na pravo pot, ki vodi tudi jugoslovansko delavstvo do zmage.

Zadruga železničarski dom r. z. z o. z. v Ljubljani sklicuje za nedeljo dne 18. maja ob 8. uri v prostorih delavskega doma redni

občni zbor

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev bilance za leto 1923.
4. Dopolnitev načelstva.
5. Razno.

Udeležba občnega zbora je za vsakega člana zadruge dolžnost.

Načelstvo.

Zveza občinskih delavcev in delavk za Slovenijo v Ljubljani sklicuje svoj izvanredni

občni zbor

dne 4. maja t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih »Delavskega doma«, Karla Marksa trg 2, z dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in kontrole.
2. Sprememba pravil.
3. Volitev novega odbora.
4. Bodoče naloge.
5. Razno.

Vse člane se tem potom poziva, da se občnega zbora zanesljivo udeleže.

Odbor.

Širite „Strokovno Borbo“!

Vsak zavedni proletarec mora biti naročnik „Strokovne Borbe“.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.
Odgovorni urednik: Vergelj Anton.
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.